

KONING WILLEM III EN KONINGIN EMMA BEZOCHTEN PAARDENDRAVERIJEN IN BUSSUM

Verkeerschaos op de hei in 1881

Op 20 augustus 1881 liepen de paardenwedstrijden op de Bussumse hei na afloop uit op een enorme verkeerschaos. Koning Willem III en Koningin Emma, die de draverijen bezocht hadden, hebben daar niets van gemerkt, omdat ze als eersten vertrokken.

Populair

Van 1880 tot 1895 lag er op de Bussummer Heide een renbaan ten behoeve van de destijds heel populaire paardendraverijen. De Bussumse wedrennen waren onder de gegoede Amsterdammers zo populair, dat de winkels aan de Kalverstraat op wedstrijddagen wegens gebrek aan klandizie hun deuren sloten. De baan lag een halve kilometer van de Engweg, nu Randweg, in Bussum. Veel bezoekers kwamen met speciaal ingezette treinen die stopten bij de Crailosche Brug en moesten dan nog anderhalve kilometer lopen. De meeste bezoekers kwamen met een rijtuig of een paardentram via de Bussumergrintweg en de Engdijk.

Koninklijk bezoek

Op zaterdag 20 augustus 1881 trokken de wedstrijden zo'n 30.000 bezoekers, onder wie Koning Willem III en Koningin Emma. De organisatoren hadden er alles aan gedaan om het de koninklijke gasten naar de zin te maken. Op de heuvel was een speciale tribune gebouwd, die het vorstelijk paar en de talrijk aanwezige adel prachtig zicht bood op de ellipsvormige baan. Op verzoek van de koning had de tribune vrij uitzicht op de sprong over de sloot met hindernis.

Naast de tribune waren een salon met een terras, enkele toilet-kamers en een keuken gebouwd. De spiegelbakken op het parcours waren versierd met bloemen en langs de heuvel stonden rijen planten. Er was zelfs een telegraafkantoor uit de grond gestampt om de uitslagen van de wedstrijden zo snel mogelijk door te geven aan de wedkanten. Meteen na de wedstrijd werd het weer afgebroken.

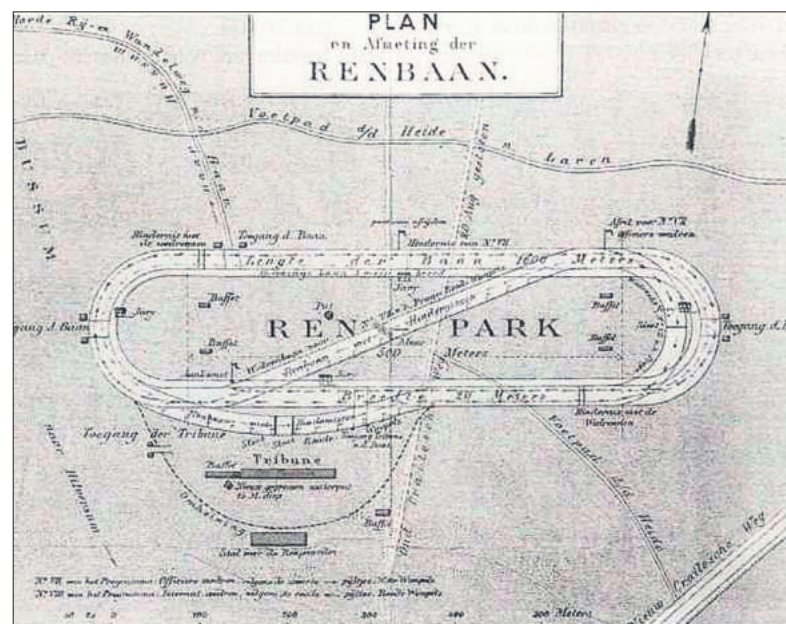
■ Koning Willem III met burgemeester Langeveld van Bussum bij een jockey. Op de achtergrond de hoofdtribune. (Fotocollectie Winthorst).

Willem III enthousiast

De koning was dermate enthousiast over de draverijen, waarbij door de bezoekers stevig werd gewed op de uitslagen, dat hij na afloop onmiddellijk liet onderzoeken of er nabij het Loo ook een renbaan kon worden aangelegd. Veertig jaar eerder was daar een renbaan waarop hij als kroonprins nog aan de wedstrijden had deelgenomen, maar die baan was al lang buiten gebruik geraakt.

Chaos

Na afloop vertrok het vorstenpaar het eerst. Ze werden met een rijtuig naar een speciale trein gereden, die hen naar Apeldoorn bracht. Daarna ontstond er een ongelofelijke chaos. Alle treinreizigers arriveerden zo ongeveer tegelijk bij de Crailosche Brug en verdrongen elkaar om zich in de af en aan rijdende treinen te persen, waarbij levensgevaarlijke situaties ontstonden. De bezoekers die met een koets of een paardentram waren gekomen, kwamen vast te zitten in een eindeloze file, die telkens voorrang moest verlenen aan de treinen. Het duurde van half vijf

■ Ontwerptekening van de baan (Fotocollectie Winthorst).

tot negen uur 's avonds, voordat de laatste bezoekers de hei hadden verlaten.

Verbeteringen

In 1882 zijn er verbeteringen aangebracht om de aankomst en vooral het vertrek van het publiek meer te stroomlijnen. Zo bouwde de genie een brug over het spoor, zodat de rijtuigen niet

langer van de treinenloop afhankelijk waren. In 1893 werd een nieuwe renbaan op Cruisbergen in gebruik genomen, waarna de baan op de Bussummer Heide al spoedig werd gesloten.

Bronnen:

diverse kranten uit 1881 en 1882.

Eric Bor

Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij.
**WEDRENNEN NABIJ BUSSUM,
EXTRA-TREIN,**
op ZATERDAG 20 Augustus 1881,
van Rotterdam, Schiedam, Delft, den Haag en Leiden
naar HILVERSUM.
stoppende te BUSSUM en aan de RENBAAN.
Vertrek van Rotterdam voormiddag 8 u. 40 m., van den Haag 9 u. 25 m., van Leiden 9.50.
Aankomst te Hilversum 11 u. 30 m.
Terugkeer van de Renbaan naar Amsterdam des namiddags ongeveer 5 uur.
Zie verder Aanplakbiljetten.
(12693) DE ADMINISTRATEUR.

■ Advertentie (Dagblad van Zuid-Holland en 's-Gravenhage).

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvchthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

■ 'Courses de Bussum', aquarel van Otto Eerelman (Collectie Heynen).